

Alg 14.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzie krajowych Składow publicznych dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie za czas od 1. stycznia do 30. listopada 1894.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 12. lutego 1894 przyjął Wysoki Sejm do wiadomości sprawozdanie Wydziału kraj. o zarządzie krajowych składów publicznych we Lwowie i Krakowie za r. 1893 postanawiając zarazem co następuje:

1) Sejm wyraża opinię, że połączenie Dyrekcji obydwu składów zbożowych w jednym ręku, obecnie nie jest polecenia godnem.

2) Sejm przyjmuje w imieniu kraju zobowiązania wynikające z odnośnych ustaw a w szczególności gwarancję tak wobec stron składających towary, jak wobec zarządu państwa i skarbu państwowego z powodu wyjednać się mającego rozszerzenia dotychczasowych koncesji krajowych Składow publ. połączonych ze Składem wolnym dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie na dział towarowy w ogóle z wyłączeniem olejów mineralnych.

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby postarał się o rozszerzenie nadanych już Wydziałowi krajowemu koncesji na kraj. publ. składy wolne dla zboża i spirytusu we Lwowie i Krakowie na dział towarowy w ogóle z wyłączeniem olejów mineralnych.

Co do uchwały pierwszej, zaznacza Wydział krajowy, że zamiar wprowadzenia oszczędności w kosztach zarządu, który był powodem życzenia komisji gospodarstwa krajowego, by połączyć dyrekcje obydwu Składow w jednej osobie, starał się Wydział krajowy urzeczywistnić w sposób niżej podany.

Uchwała *ad 2* uzyskała Najwyższą sankcję z 7. lipca 1894 i na tej podstawie przystąpił Wydział krajowy do wykonania uchwały *ad 3* mianowicie, przerobił w zupełności dotychczasowe regulamina obydwu Składow na jeden regulamin, uzupełniając lub zmieniając odnośne postanowienia z powodu wprowadzenia działu towarowego i regulamin ten przedłożył stosownem podaniem z 6. listopada 1894 L. 40454. c. k. Ministerstwu handlu za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa z prośbą o rozszerzenie dotychczasowych koncesji na dział towarowy z wyłączeniem olejów mineralnych, zatwierdzenie powyższego regulaminu i uwolnienie przedsiębiorstwa Składow krajowych od składania kaucyi wymaganej ustawą z 28. kwietnia 1894 Nr. 64. dz. p. p.

Odpowiedź na powyższe podanie dotąd nadejść jeszcze nie mogła.

Uchwałą zaś Wysokiego Sejmu z 17. lutego 1894 odstąpioną została Wydziałowi kraj. niezalatwiona petycja Cecylii Gutter o uwzględnienie rzekomej jej pretensyi z powodu niedotrzymania kontraktu najmu sklepu i mieszkania w kraj. Składzie w Krakowie jeszcze w czasie kiedy realność przechodziła w drodze kupna na Wydział krajowy. Petycja ta, jak również petycja taka sama z r. 1892 została Gutterowej zwróconą z oznajmieniem, że sprawa nie weszła na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

W związku ze sprawą rozszerzenia koncesyi na dział towarowy pozostaje *sprawa rozszerzenie magazynów Składu we Lwowie.*

Pod tym względem postanowił Wydział krajowy dopiero wówczas przedstawić Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski oparte na żądanych przez komisję gospodarstwa krajowego danych o obrocie towarów, jeśli praktyka uzasadni potrzebę rozszerzenia magazynów. Wówczas też będzie mógł Wydział krajowy *we własnym Składzie* zebrać stosowne daty, które w każdym razie będą pewniejsze a właściwie stosowniejsze od dat kolejowych.

Na razie zaś po nadejściu koncesyi zarządzi Wydział krajowy jak to nadmienił już w zeszłorocznym sprawozdaniu, przedzielenie obecnego magazynu zbożowego we Lwowie na dwie połowy (na towary i na zboże) i w tym celu wstawił Wydział krajowy do preliminarza Składu na rok 1895 kwotę 500 zł. jako kredyt nadzwyczajny.

Gdyby powyższe pomieszczenie towarów w magazynie zbożowym lwowskim okazało się niedostatecznym, zamierza Wydział krajowy czasowo nawet wstrzymać przyjmowanie nieopłacającego się zboża i zająć cały magazyn na towary a dopiero potem ewentualnie wnieść do Wysokiego Sejmu sprawę pobudowania szopy, która stosownie do wynikłej potrzeby przeznaczoną by była albo dla uboża, albo dla zboża i towarów.

W Krakowie natomiast zamierza Wydział krajowy, nie jakto podał w zeszłorocznym sprawozdaniu, magazyn cłowy Nr. 2. ale murowany magazyn zbożowy Nr. 1. użyć na skład towarów a pomieszczone dotąd w rzeczonym magazynie zboże krajowe, przenieść do szopy parterowej Nr. 3. Zboże krajowe bowiem wpływa do Składu krakowskiego w mniejszej ilości od zboża transitowego.

Do preliminarza zaś obydwu Składów na rok 1895 wstawił Wydział krajowy na razie w dochodach po 4.000 zł. a w wydatkach po 2.000 zł. jako cyfry próbne — przypuszczalne, licząc się z faktem, że niewiadomo kiedy i pod jakimi warunkami c. k. Ministerstwo handlu zezwoli na rozszerzenie dotychczasowego zakresu kraj. Składów a tem samem, kiedy dział towarowy będzie rzeczywiście wprowadzony, jak niemniej licząc się z faktem, że do nowości tego rodzaju musi publiczność się przyzwyczaić i z nią wpiersz się zaznajomić.

W tem miejscu zaznacza Wydział krajowy na uwagę komisji gospodarstwa krajowego zamieszczoną w jej ostatnim sprawozdaniu, że Wydział krajowy układając znaczną część rubryk budżetu Składów podług przecięcia faktycznej należytości, tem samem opiera się na ruchu towarów w Składzie, że jednakże nie może opierać się na ruchu towarów względnie przypadającej należytości za rok ostatni to jest poprzedzający rok budżetowy, ponieważ budżet układany jest w ciągu tego roku ostatniego, podczas gdy należytość wiadomą być może dopiero z końcem rzeczonego roku.

Dalej zaznacza Wydział krajowy, że do preliminarza Składów na rok 1895 *wprowadził oszczędności w kosztach zarządu*, mianowicie w Krakowie zmniejszono odnośne wydatki o kwotę 1.700 zł., we Lwowie zaś o kwotę 900 zł.

Oszczędności te wprowadzono w znaczniejszej części już w roku 1894 i mają główne swe źródło w zwinieciu dwóch samoistnych posad buchalterów a złączeniu ich z posadą dyrektora we Lwowie i Krakowie.

Do pomienionego preliminarza Składu we Lwowie na r. 1895 *zniewolony został Wydział krajowy w myśl uchwały swej z 16. marca 1894 L. 10277. wstawić jako nadzwyczajny kredyt*

kwotę 7200 zł. na budowę w miejscu frontowej przybudówki piętrowego domu administracyjnego, mimo bowiem zarządzanego przez Wydział krajowy podegnięcia szyn żelaznych nad głównym wejściem do biur dyrekcji i innych naprawek dla przetrwania w dotychczasowym pomieszczeniu choćby jakiś czas krótki, zaczął dalej pękać i usuwać się mur nad tem wejściem a względnie na znajdującem się wyżej oknem, wskutek czego potrzeba było i sklepienie rzezonego okna podstemplować.

Co do niebezpiecznego stanu obydwu przybudówek powołuje się Wydział krajowy na zeszłoroczne swe sprawozdanie.

Najem pomieszkania dla biur Dyrekcji jest niemożliwy ponieważ wszystkie okoliczne kamienice są zajęte, najem zaś mieszkania w odleglejszych kamienicach jest niedopuszczalny już przez wzgląd na dobro Składu i kontrolę niezbędną.

W zeszłorocznym sprawozdaniu podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu że korzystając ze znacznej dotacji kasy krajowej uzyskanej uregulowaniem funduszu krajowego przeprowadzoną konwersją obligów indemnizacyjnych, wyznaczył dla obydwu Składów krajowych dotację kasową w formie lokacji na 4% rachunku bieżącym.

Dotacja ta wyznaczoną została dla kraj. Składu we Lwowie do L. W. 67868/93 w wysokości 5.000 zł. Po dzień 30. listopada 1894 jednak Dyrekcja rzezonego Składu nie tylko nie korzystała z powyższej dotacji, ale przeciwnie złożyła na 4% rachunek bieżący w funduszu krajowym kwotę 6.750 zł. 89 ct. podniosła zaś w tym czasie 4.000 zł. tak, że ma na swą korzyść 2.750 zł. 89 ct.

Dla kraj. składu w Krakowie wyznaczył Wydział krajowy do L. W. 56424/93 i 4075/94 kredyt do wysokości ogólnej 35.000 zł. z czego dyrekcja po 31 października 1894. korzystając, podniosła razem kwotę 24.374 zł. — ct.
natomiast zwróciła 12.728 „ 33 „
tak, że pozostaje na korzyść funduszu krajowego 11.645 zł. 67 ct.

W listopadzie 1894 Dyrekcja nie podnosiła żadnej dotacji.

W zeszłorocznym sprawozdaniu również podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że odezwą z 21. listopada 1893 L. 47655 odniósł się do c. k. Prezydium Namiestnictwa o uzyskanie refakcji dla towarów przez krajowe Składy przechodzących.

W sprawie powyższej odbyła się w dniu 20. lutego 1894 (L. W. 9218) ustna konferencya w Dyrekcji ruchu kolei państwowych we Lwowie, w której udział wzięli delegaci Wydziału krajowego.

Wynikiem tej konferencyi było wyjaśnienie, że przyznanie składom krajowym jako takim nadzwyczajnych ulg taryfowych, jest wprost niedopuszczalne, wszelkie bowiem przez koleje państwowe, przyznawane ulgi muszą być i są dla wszystkich dostępne.

Natomiast zgodziła się dyrekcja ruchu przedstawić przychylnie życzenie Wydziału krajowego, aby towary nadawane w specjalnej relacji a przechodzące przez Skład krajowy, nie traciły prawa do refakcji, oraz aby prawo reekspedycji ograniczono tylko do składów publicznych.

W odpowiedzi zakomunikowało nam c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 3. maja 1894 L. 4270 dołączony ./ reskrypt c. k. Ministerstwa handlu z 13. kwietnia 1894 L. 15.009 podług którego odmówiono przyznania kraj. Składom nadzwyczajnych ulg taryfowych tudzież odmówiono odjęcia składom prywatnym prawo reekspedycji.

Co do życzenia zaś, aby towary nadawane w specjalnej relacji, przechodząc przez składy kraj. nie traciły prawa do refakcji, oświadczyło c. k. Ministerstwo, że w tym wypadku transporty rzezone prawo do refakcji nie tracą.

Reskrypt powyższy udzielony został do wiadomości obydwom Dyrekcjom kraj. Składów rozp. z 25. maja 1894 L. W. 24244.

W sprawie decentralizacji składów, poruszonej przez kom. gospodarstwa krajowego w sprawozdaniu jej o zarządzie Składów za rok 1892., co do której to sprawy Wydział krajowy wy-

stosował do J. E. Dra. Leona Bilińskiego jako prezydenta c. k. Generalnej Dyrekcji kolei państwowych, pismo z 19. grudnia 1893 L. 62379, nie nadeszła dotąd żadna odpowiedź.

Również niema Wydział krajowy dotąd odpowiedzi na wniesione rekursa przeciw wymiarowi podatku domowo czynszowego od budynków obydwu kraj. składów.

Co do systemizacji etatu osób i plac obydwu krajowych Składów, Wydział krajowy przedstawi Wysokiemu Sejmowi odnośny wniosek dopiero po wprowadzeniu działu towarowego.

Wreszcie podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że roboty główne około osuszenia gruntu krajowego Składu we Lwowie zostały ukończone.

Obrót zboża i spirytusu oraz warrantów za rok 1894 nie może być jeszcze podany ponieważ sprawozdanie niniejsze obejmuje tylko czas po koniec listopada 1894. brak zatem miesiąca grudnia, który zwykle dla składów jest najkorzystniejszy.

Wydział krajowy wnosi zatem, Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

W e Lwowie dnia 21. grudnia 1894.

Marszałek krajowy:

Sanguszko m. p.

Sprawozdawca:

Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

O d p i s

reskryptu Jego Ekscelencyi Pana Ministra handlu we Wiedniu z dnia 13. kwietnia 1894 Nr. 15.009, wystosowanego do Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika Dra Kazimierza hr. Badeniego we Lwowie.

In Beantwortung der geschätzten Zuschrift vom 20. Dezember v. J. Z. 12.888/pr., mit welcher es Euerer Excellenz gefällig war, eine Eingabe des galizischen Landesausschusses befüwortend anher zur Kenntniss zu bringen, worin derselbe im Verfolge der vom galizischen Landtage in der Sitzung vom 29. November 1890 gefassten Beschlüsse auf die von den k. k. Staatsbahnen im Interesse der öffentlichen Landes-Lagerhäuser in Lemberg und Krakau zu treffenden Massnahmen zurückkommt, beehre ich mich Euerer Excellenz Nachtstehendes zu eröffnen.

Mit Rücksicht darauf, dass zunächst die vollkommene Klarstellung der Angelagenheit erforderlich erschien, wurde zu diesem Behufe von der hiezu beauftragten k. k. Eisenbahn-Betriebs-Direction in Lemberg eine mündliche Verhandlung mit dem galizischen Landesauschusse gepflogen.

Bei dieser Besprechung wurden die Delegirten des galizischen Landesauschusses vor Allem dahin aufgeklärt, dass die k. k. Staatsbahnen weder Refactien, noch sonstige Frachtbegünstigungen auf Grund eines Minimalquantums gewähren, oder an Bedingungen knüpfen, welche nur vor einer bestimmten Person erfüllt werden können, und dass alle unter sorgfältiger Prüfung der Bedürfnissfrage gewährten, speziellen Frachtbegünstigungen im h. ä. Verordnungsblatte für Eisenbahnen und Schifffahrt publicirt werden.

Die Delegirten des Landesauschusses modificirten in Folge dessen das Ansuchen dahin, dass die Einräumung einer tarifarisch bevorzugten Stellung für die Landeslagerhäuser Lemberg und Krakau, beziehungsweise die Gewährung solcher Beneficien von den k. k. Staatsbahnen angestrebt werde, welche ausschliesslich den genannten Lagerhäusern zu Gute kämen.

Seitens der k. k. Eisenbahn-Betriebs-Direction wurde den Delegirten des Landesauschusses diesbezüglich dargethan, dass ein solches Zugeständniss dem Principe der gleichmässigen Behandlung aller Interessenten zuwiderlaufe und mittelbar eine Schädigung anderer Parteien zu Folge hätte, da es doch nicht anginge, den durch die Landeslagerhäuser laufenden Sendungen nur aus diesem Titel eine Prämie einzuräumen.

Es wurde weiters darauf hingewiesen, dass bis nunzu kein einziges Lagerhaus weder ein öffentliches, noch ein privates, eine derartige tarifarische Prämie geniesse, wobei nicht unterlassen wurde, hervorzuheben, welch' bedeutendes tarifarisches Zugeständniss schon in der Gewährung der Reexpeditions-Befugniss liegt, und welche weitgehenden Consequenzen die Gewährung einer Prämie oder einer ähnlichen Bonification an einzelne öffentliche Lagerhäuser nach sich ziehen müsste, sowie dass die Zustimmung zu einem solchen Zugeständnisse seitens der anderen Bahnverwaltungen gewiss nicht zur erlangen wäre.

Dem entgegen wurde seitens der Delegirten des Landesauschusses hervorgehoben, dass die Begünstigung der Reexpedition nicht nur den öffentlichen Landeslagerhäusern, sondern auch privaten Lagerhäusern zugestanden sei, und von den letzteren trotz bahnämtlicher Controle und Mitsperre, namentlich in Krakau, missbraucht werden könne, indem die zur Reexpedition angemeldeten und eingelagerten Getreide-Sendungen zum Theile verkauft, beziehungsweise aus den Lagerräumen abgeführt und durch andere zur Achse oder von näheren Stationen zur Bahn zugeführte Sendungen substituirt werden. Auf diese Weise könnten sich Privatlagerhäuser unrechtmässig Vortheile zum Schaden des Landeslagerhäuser, die eine derartige unbefugte Manipulation absolut nicht dulden, zueignen, wodurch es auch erklärlich sei, dass die Letzteren eine weit geringere Clientel besitzen, zumal der Kaufmannsstand in der abgesehenen Umgehung der Reexpeditions-Bedingungen, kein Unrecht sehe und sich derjenigen Anstalt zuwende, welche ihm grössere Vortheile biete

Nach erschöpfender Discussion des Gegenstandes wurden die Wünsche des galizischen Landesauschusses durch die Vertreter derselben dahin, wie folgt formulirt.

1) Die Reexpeditions-Begünstigung soll nur öffentlichen Lagerhäusern zugestanden werden, und sind Privatlagerhäuser hiervon gänzlich auszuschliessen.

2) Frachtbegünstigungen für Getreide- etc. Sendungen sollen nicht an die Bedingung der directen Abfertigung von der Versandt- bis zur Empfangs-Station geknüpft werden, sondern soll die Einlagerung in ein öffentliches Lagerhaus und die nachträgliche weitere Abfertigung der Sendungen aus denselben die Anwendung des zugestandenen ermässigten Frachtsatzes nicht ausschliessen, bezw. soll auch in diesen Fällen die Reexpeditions-Begünstigung gewährt bleiben.

Anlangend die derart concretirten Ansuchen des galizischen Landesauschusses, wird von der k. k. General-Direction der österr. Staatsbahnen.

Ad Punct 1 Folgendes ausgeführt:

Nach dem Gesetze vom 28. April 1889 R. G. Bl. Nr. 64 betreffend die Errichtung und den Betrieb öffentlicher Lagerhäuser, bestehe der Unterschied zwischen öffentlichen und Privatlagerhäusern hauptsächlich in dem ersteren eingeräumten Rechte zur Ausstellung indossabler Lagerscheine (§§. 1 und 17) wogegen es den öffentlichen Lagerhäusern untersagt ist, mit den zur Einlagerung zugelassenen Waaren für eigene oder fremde Rechnung Handel zu treiben und diese Waaren für eigene oder fremde Rechnung zu belehnen (§. 12); Privatlagerhäuser besitzen dagegen das Recht zur Ausstellung indossabler Lagerscheine nicht, unterliegen aber auch den erwähnten Beschränkungen nicht. Privat-Lagerhäuser befinden sich in Galizien und der Bukowina allein sieben und zwar:

a) in Czernowitz die Lagerhäuser der galizischen Actien-Hypothekenbank, der Firma Goldlust & Comp. und der Firma Zucker,

b) in Krakau das Lagerhaus der Firma J. Przeworski,

c) in Suczawa das Lagerhaus der Bukowina'er Boden-Credit-Anstalt, und

d) in Tarnopol die Lagerhäuser der Podolischen Bank und der galizischen Actien-Hypothekenbank.

Allen diesen Lagerhäusern und in weiterer Consequenz dessen sodann wohl auch den in anderen Kronländern bestehenden das Öffentlichkeitsrecht nicht geniessenden Lagerhäusern, müsste nach dem Antrage des galizischen Landesauschusses die Reexpeditions-Begünstigung entzogen werden, was zu einer empfindlichen Schädigung des an die Privat-Lagerhäuser gewöhnlichen Handelsverkehrs und daher auch naturgemäss zu den heftigsten Reeriminationen führen müsste, zumal als sich die vom Landes-Ausschusse den Privat-Lagerhäusern vorgeworfene, hin und wieder vielleicht vorkommende Substitutions-Manipulation fallweise kaum erweisen lässt und in Form einer allgemeinen Beschuldigung zur Motivirung der Entziehung einer seit vielen Jahren bestehenden Begünstigung nicht herangezogen werden könnte.

Auch könne es nicht Aufgabe der k. k. Staatsbahnen sein, an Stelle der Forderung des allgemeinen Verkehres eine Erschwerung desselben zu Gunsten eines einzigen, wenn auch noch so berücksichtigungswürdigen Interessentenkreises treten zu lassen. Seitens der übrigen öffentlichen Lagerhäuser sei auch eine ähnliche Forderung nie gestellt worden.

Ausserdem komme aber noch der Umstand in Betracht, dass das Reexpeditionsrecht durch allgemeine Bestimmungen des Localtarifes (Abschnitt A Punet IX) der k. k. oesterreichischen Staatsbahnen nicht nur allen Lagerhäusern gewährleistet, sondern unter gewissen Voraussetzungen auch anderen Etablissements zugänglich ist, was consequenter Weise gleichfalls aufhören müsste, wenn der Wunsch des galizischen Landesauschusses Berücksichtigung finden sollte.

Die k. k. Generaldirection kommt demnach zu dem Schlusse, dass im Interesse des Verkehres und selbst des Landes Galizien nicht darauf eingerethen werden könne, den Privat-Lagerhäusern das seit einer Reihe von Jahren besessene Reexpeditionsrecht zu entziehen, beziehungsweise die in den Privat-Lagerhäusern eingelagerten Waaren von den Vortheilen der Reexpedition auszuschliessen und nur jenen Producenten und Interessenten, welche ihre Waare in einem der beiden Landes-Lagerhäuser in Lemberg und Krakau einlagern, bahuseitig eine bevorzugte Behandlung angedeihen zu lassen.

Die Angelegenheit einer wirksameren Controle der Privat-Lagerhäuser werde übrigens eingehend studirt werden.

Was dagegen den *Punct 2* der Wünsche des galizischen Landesauschusses anbelangt, so bestehe dem gegenüber nicht nur kein principiell Bedenken, sondern werde auch thatsächlich schon jetzt in diesem Sinne vorgegangen, da Frachtbegünstigungen mit der Bedingung der directen Abfertigung mit Ausschluss der Reexpedition in einem Lagerhause nicht gewährt werden, und auf begünstigte Frachtsätze bei vorliegendem Bedürfnisse die Reexpeditions-Berechtigung ebenso angewendet werde, wie auf normale Tarife.

Ausser den vorstehend dargelegten Anschauungen der k. k. General-Direction der oesterr. Staatsbahnen kommt bezüglich des Begehrens des galizischen Landesauschusses, wonach den Privatlagerhäusern in Galizien die Reexpeditionsbegünstigung entzogen werden sollte, auch noch der Umstand in Betracht, dass nach dem Gesetze vom 28. April 1889, R. G. Bl. Nr. 64, betreffend die Errichtung und den Betrieb öffentlicher Lagerhäuser, die erforderliche Handhabe zu einer solchen Massnahme nicht gegeben erscheint.

Unter den obwaltenden Verhältnissen ist es leider unthunlich, die Erfüllung des ad 1) besprochenen Wunsches des galizischen Landesauschusses in Aussicht zu stellen.

Wohl aber dürfte es sich empfehlen, die in Galizien befindlichen Privatlagerhäuser nach der Richtung hin streng zu überwachen, dass dieselben sich keine den öffentlichen Lagerhäusern vorbehaltenen Befugnisse anmassen, insbesondere keine indossablen Lagerscheine im Sinne des Gesetzes vom 28. April 1889, R. G. Bl. Nr. 64, oder der Ministerial-Verordnung vom 19. Juni 1866, R. G. Bl. Nr. 86, ausstellen wie auch der Bezeichnung als öffentliches Lagerhaus sich enthalten.

D. u. s.

